

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო
გარემოსდაცვითი ნებართვისა და სახელმწიფო
ეკოლოგიური ექსპერტიზის დეპარტამენტი

საქართველო, 380062 თბილისი, ფალიაშვილის ქ. 87. ტელ: 25-17-20; ფაქსი: 25-17-21

სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის

დასკვნა პროექტზე

№ 19

“ 25 ” 03 2003 წ.

1. საერთო მონაცემები

1. პროექტის დასახელება – “ბაქო-სუფსის ნავთობსადენის 324 კმ-ზე მდ. რეჭისწყალთან მილსადენის გაშიშვლებულ მონაკვეთზე აღდგენითი სამუშაოები”.
“დამატებითი კვლევები და საპროექტო სამუშაოები ბაქო-სუფსის ნავთობსადენის KP-324 მდ. რეჭისწყლის მეწყერულ უბანზე”
2. საქმიანობის კატეგორია – პირველი
3. პროექტის სტადია – გაერმოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში
4. პროექტი შედგენილია – შ.პ.ს. “გეოინჟინერინგი“-ს მიერ
5. ობიექტის ადგილმდებარეობა – სამტრედიის რაიონი, სოფ. საჯავახო, რეჭის უბანი
6. დამკვეთი – საქართველოს ნავთობის საერთაშორისო კორპორაცია
7. პროექტი წარმოდგენილია – საქართველოს ნავთობის საერთაშორისო კორპორაციის მიერ
8. საპროექტო მასალები მიღებულია 21. 03. 2003 წ. -

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

საქართველოს ნავთობის საერთაშორისო კორპორაციის სახელმწიფო ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი პროექტი “ბაქო-სუფსის ნავთობსადენის 324 კმ-ზე, მდ. რეჭისწყალთან, მილსადენის გაშენებულ მონაკვეთზე ალდგენითი სამუშაოები” და “დამატებითი კვლევები და საპროექტო სამუშაოები ბაქო-სუფსის ნავთობსადენის KP-324 მდ. რეჭისწყლის მეწყრულ უბანზე” შესრულებულია შ.პ.ს. “გეოინჟინერინგი“-ს მიერ საქართველოს მილსადენის კომპანიის (ბ-ნი გრემ ფარნელის) 05.12.02 წლის ტექნიკური დავალების შესაბამისად.

წარმოდგენილი პირველი (ძირითადი) პროექტის მიხედვით ჩატარებული სამუშაოების სახეებია:

- მეწყერის მიმდებარე ტერიტორიის ტოპოგრაფიული აგეგმვა;
- გეოლოგიური, გეოტექნიკური და ჰიდროგეოლოგიური პირობების კვლევა;
- ჰიდროლოგიური კვლევა.

დოკუმენტაციაში აღნიშნულია, რომ პროექტირების მოსამზადებელ ეტაპზე მოძიებული და დამუშავებული იქნა არსებული მრავალი ფონდური და ლიტერატურული მასალა, თუმცა კონკრეტულად მასალების ავტორებისა და ნაშრომების ზუსტი დასახელება და შესრულებული სამუშაოების წლები, არც პროექტის ტექსტურ ნაწილში და არც დანართში მითითებული არ არის. ამრიგად არც ერთ მათგანს გამოყენებული ლიტერატურის ჩამონათვალი არა აქვს დართული.

რაც შეეხება პროექტს “დამატებითი კვლევები და საპროექტო სამუშაოები ბაქო-სუფსის ნავთობსადენის KP-324 მდ. რეჭისწყლის მეწყრულ უბანზე”, იგი შედგება ძირითადად ტოპოგრაფიული კვლევების, გეოტექნიკური კვლევებისა და სავალე და ლაბორატორიული კვლევების მასალების კამერალური დამუშავების თავებისაგან. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ექსპერტთა აზრით, ზემოთ აღნიშნული პროექტი უფრო ანგარიშის ფორმას ატარებს, ვიდრე პროექტისას, ასევე მასში განხილული საკითხი. მილსადენის ზედაპირულ გრუნტის საფარის ეროზიულ პროცესებთან დაკავშირებულ ღონისძიებებს უფრო ასახავს, ვიდრე სათაურში მითითებულ მეწყრული უბნის სრულფასოვან შეფასებას.

აღნიშნულიდან გამომდინარე წინამდებარე დასკვნის III თავში მოყვანილი შენიშვნების უმეტესი ნაწილი ეხება პირველად წარმოდგენილ “ბაქო-სუფსის ნავთობსადენის 324 კმ-ზე, მდ. რეჭისწყალთან მილსადენის გაშენებულ მონაკვეთზე ალდგენითი სამუშაოები“-ს პროექტს, რაც მნიშვნელოვანია იმის გამო, რომ საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს მიერ საქართველოს მილსადენის კომპანიისადმი მიწერილ წერილებში (13-12/362 19.03.02 და 13-12/555 28.03.02) მითითებული იყო, რომ პროექტი უნდა ეხებოდეს მილსადენის განთავსების ტერიტორიაზე არსებულ მეწყრული მოვლენების შეფასებას.

სახელმწიფო ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი “დამატებითი კვლევები და საპროექტო სამუშაოები ბაქო-სუფსის ნავთობსადენის KP-324 მდ. რეჭისწყლის მეწყრულ უბანზე” პროექტის მესამე თავში ასახული ღონისძიებები, რომლებიც ეხება ფერდობის ქვედა ნაწილში კენჭნარ-ხრეშოვანი ყრილის მოწყობას, ფერდობის ეროზიული უბნების დატენიანებას, ფერდზე მოსული ზედაპირული წყლების მოცილება, ეროზიული ზედაპირიდან და მის შემოღობვას და ღონისძიებებთან

დაკავშირებულ სხვა სამუშაოებს, ისინი მილსადენის ზედაპირზე განთავსებული გრუნტის ეროზიის საწინააღმდეგო ღონისძიებებია, რომლებიც არ შეიძლება ჩაითვალოს მუდმივ ღონისძიებად, რადგან მილსადენის განთავსება მეწყრულ ტერიტორიაზე ქმნის იმის პირობას, რომ მეწყრული (და არაეროზიული) მოვლენის გააქტიურების შემთხვევაში შესაძლებელია ზემოქმედება მოხდეს მილსადენის დასაფარავად განთავსებულ გრუნტზე.

სახელმწიფო ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილ საპროექტო მასალებთან დაკავშირებული შენიშვნები ასახულია ამ დასკვნის III თავში.

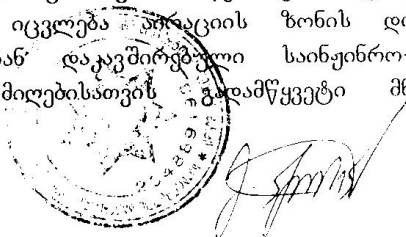
III. შენიშვნები

I. "დამატებითი კვლევითი და საპროექტო სამუშაოები ბაქო-სუფსის ნავთობსადენის KP 324 მდ. რეჯისწყლის მეწყრულ უბანზე"

1. პროექტის მესამე თავში ჩამოყალიბებული მესამე ღონისძიებებთან, "ვერდზე მოსული ზედაპირული წყლები გაყვანილი უნდა იქნეს ეროზიული ზედაპირიდან გვერდზე ჩამომავალი ხეების მიმართულებით", დაკავშირებით საჭირო სამუშაოთა განხორციელებამდე დადგენილი იქნეს ზედაპირული წყლების წარმოქმნის ყველა შესაძლებლობა მათი ეროზიასაშიში ფარდობიდან აცილების ყველა კონკრეტული საინჟინრო ღონისძიებასთან დაკავშირებული შესაბამისი სტრუქტურის დართვით.

II. "ბაქო-სუფსის ნავთობსადენის 324+400 კმ-ზე მდ. რეჯისწყალთან მილსადენის გაშიშვლებულ მინაკვეთზე აღდგენითი სამუშაოები" (პროექტის პირველი ვარიანტი)

1. ვინაიდან პროექტში ასახული ჰიდროლოგიური გაანგარიშებები ჩატარებულია არარეპრეზენტატიული ფორმულითა და არაოპტიმალური მეთოდით, რის გამოც გაანგარიშებების შედეგად მიღებული პარამეტრები არ წარმოადგენს მართებულს, ამასთან მხედველობაში არის მისაღები ისიც, რომ კლიმატური მონაცემები, რომლებიც საფუძვლად აქვს დადებული ჰიდროლოგიურ ანგარიშებს დასაზუსტებელია, საჭიროა შეტანილი იქნეს შესაბამისი ცვლილებები;
2. პროექტში არ არის გამოყენებული ერთიანი მეთოდები და სტანდარტები, რის გამოც ზოგიერთ შემთხვევაში შედეგები და დასკვნები არ შეესაბამებიან ერთმანეთს. შეუსაბამობა კვეთებსა და რუკებზე მოცემულ მონაცემებს შორის;
3. პროექტის ჰიდროგეოლოგიური ნაწილი ნაკლებად ინფორმატულია, რადგან მასში არაფერია ნათქვამი იმ გარემოებაზე, თუ როგორია წყაროების დებიტები. მათი ჰიდროქიმიური ხასიათი, როგორ იცვლება არაქვის ზონის დონეები. ამ ფაქტორებს მეწყრულ მოვლენებთან დაკავშირებული საინჟინრო-ტექნიკური პრობლემების რეკომენდაციების მიღებისათვის გადამწყვეტი მნიშვნელობა გააჩნიათ;

4. პროექტში არ არის დადგენილი მეწყერის წარმოქმნის მთავარი მიზეზი – ანთროპოგენული ფაქტორი. უნდა აღინიშნოს, რომ პროექტში ასახული გეოლოგიური კვლევები საკმარისია მხოლოდ დროებითი ღონისძიებების პროექტების შესამუშავებლად და არა ფერდობის მდგრადობის სრული შეფასებისათვის. პროექტის დასკვნით ნაწილში (თავი 4.2, პუნქტი 6) აღნიშნულია, რომ ნახევრადკლდოვან ქანებში დეფორმაციები არ არის მოსალოდნელი, 2.2. თავის მე-7 გვერდზე კი მითითებულია, რომ უბნის ჩრდილოეთით განვითარებულია ფრონტალური შეცოცება და რეგიონალური რღვევის სიანლოვით არის განპირობებული შუა ეოცენის ვულკანოგენური ქანების ინტენსიური დანაპრალიანება, ფართო მასშტაბის სეისმოგრაფიკული პროცესები და ფერდობების არასტაბილურობა. ასევე ნათქვამია, რომ კლდოვანი ქანების დარღვეული მონოლითურობის შესწავლა დიდი მოცულობის გეოლოგიურ კვლევებთან არის დაკავშირებული. აღნიშნული იწვევს გაურკვევლობას 4.2 და 2.2 თავებში მოცემულ განმარტებებთან დაკავშირებით.

არ არის ასევე მოცემული მეწყერული სხეულის დეტალური დახასიათება, არ არის შედგენილი მეწყერის კადასტრი, არ არის დახასიათებული მეწყერული ნელექები (V₃) და სსკა. ზემოთ აღნიშნულის გამო პროექტის საინჟინრო-გეოლოგიური ნაწილი საჭიროებს დამატებით დამუშავებას.

IV. დასკვნა

საქართველოს ნავთობის საერთაშორისო კორპორაციის მიერ სახელმწიფო ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი "ბაქო-სუფსის ნავთობსადენის (324+400 კმ-ზე) მდ. რეჭისწყლის მილსადენით გადაკვეთაზე მეწყრული მოვლენების შედეგად დაზიანებულ ტერიტორიაზე აღდგენითი სამუშაოების მეორე ფაზით გათვალისწინებული სამუშაოები"-სა და "დამატებითი კვლევები და საპროექტო სამუშაოები ბაქო-სუფსის ნავთობსადენის KP 324 მდ. რეჭისწყლის მეწყრულ უბანზე" პროექტის ეკოლოგიური ექსპერტიზის შედეგად მიღებული იქნა შემდეგი დასკვნა:

1. "დამატებითი კვლევები და საპროექტო სამუშაოები ბაქო-სუფსის ნავთობსადენის KP 324 მდ. რეჭისწყლის მეწყრულ უბანზე" პროექტში ჩამოყალიბებული ღონისძიებების შესრულებისათვის საჭირო სამუშაოთა განხორციელება შესაძლებელია პროექტთან დაკავშირებით III თავში მოყვანილი შენიშვნის გათვალისწინებით, როგორც დროებითი ეროზიასაწინააღმდეგო (არამეწყერსაწინააღმდეგო) ღონისძიებების, რომელთაც შეუძლიათ შეზღუდული დროით გადაწყვიტონ მილსადენის უსაფრთხოების საკითხები ზემოაღნიშნულ მეწყრულ უბანზე.
2. "ბაქო-სუფსის ნავთობსადენის 324+400 კმ-ზე მდ. რეჭისწყლის მილსადენით გადაკვეთაზე მეწყრული მოვლენების შედეგად დაზიანებულ ტერიტორიაზე აღდგენითი სამუშაოების მეორე ფაზით გათვალისწინებული სამუშაოები"-ს პროექტი, რომელიც ითვალისწინებს მილსადენის განთავსების ზემოაღნიშნულ მონაკვეთზე არსებულ მეწყრული (არაეროზიული) მოვლენების შეფასებას და შესაბამისად ტრასის ამ მონაკვეთზე მეწყერსაწინააღმდეგო ღონისძიებების დასახვას, საჭიროებს დამატებით გადამუშავებას ამ დასკვნის III თავში ზემოთ აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით ასახული შენიშვნების მხედველობაში მიღებით. გადამუშავებული პროექტი შესათანხმებლად წარმოდგენილი იქნეს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში.

ექსპერტიზა: 1. მოიხუციანი რ.
 2. ვ. ვახუშტაძე ვ. ვ.
 3. ვ. ვ.
 4. ა. მ. მ. მ. მ. მ.
 5. მ. გ. გ. გ. გ. გ.

ბ. ა. გარემოსდაცვითი ნებართვისა და სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის დეპარტამენტის უფროსი (მოადგილე):

სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის სამმართველოს უფროსი (განყ. უფროსი):